

Міністерство освіти і науки України

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

*Навчально-науковий інститут
бізнесу і менеджменту*

Кафедра обліку та аудиту

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ
ТА ФІНАНСІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ І
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»**

**II Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція**

30 жовтня 2020 року

Україна, м. Харків

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Навчально-науковий інститут
бізнесу і менеджменту

Кафедра обліку та аудиту

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ
ТА ФІНАНСІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ І
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»**

**Матеріали II Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

*присвяченої 90-річчю з дня заснування
Харківського національного технічного університету
сільського господарства імені Петра Василенка*

30 жовтня 2020 року

м. Харків – 2020

УДК 657.1 (477)

Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 30 жовтня 2020 року / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ. – Х.: «Стильна типографія», 2020. – 268 с.

Редакційна колегія:

Т.Г. Маренич	– доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка;
Р.Ф. Бруханський	– доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та економіко-правового забезпечення агропромислового бізнесу Тернопільського національного економічного університету;
Ю.О. Зайцев	– доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка;
І.О. Крюкова	– доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету;
О.В. Назаренко	– доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету;
Н.І. Рижикова	– доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка;
Н.О. Бірченко	– кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка;
О.Г. Малій	– кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка;
Н.М. Позняковська	– кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування;
С.В. Руденко	– кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка.

Тези доповідей розміщені в авторській редакції.

У Збірнику представлено результати наукових досліджень, які оприлюднено на II Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів» та спрямовано на пошук нових наукових ідей щодо удосконалення бухгалтерського обліку, контролю та фінансів в контексті інтеграційних і глобалізаційних процесів та підвищення ефективності та конкурентоспроможності діяльності суб'єктів господарювання.

© ХНТУСГ, 2020

бухгалтерському обліку та освіти, може не приділити достатньої уваги певним аспектам облікової політики.

На підставі вищесказаного можна зробити висновок, що облікова політика є важливим елементом успішного функціонування підприємства. Підприємствам варто приділяти особливу увагу до розробки даного документу, що значно підвищить якість організації бухгалтерського обліку на підприємстві й знизить ризики порушення законодавства.

Література.

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996 – XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/996-14>.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020.

3. Маренич Т. Г. Реалії формування облікової політики. *Сучасний стан і перспективи розвитку обліку, аналізу та фінансового забезпечення підприємств агропромислового виробництва*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 9-10 листопада 2017 р. / Харк. нац. аграр. ун-т. Харків: ХНАУ, 2017. С. 48-52.

СКЛАДОВІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ У МІЖНАРОДНІЙ ТА ВІТЧИЗНЯНІЙ ОБЛІКОВІЙ ПРАКТИЦІ

Чін Л. О., к.е.н., доцент,

Чеверда Р. В., студент,

Полтавська державна аграрна академія

Власний капітал завжди вважався основним джерелом засобів для створення, існування і розвитку будь-якого підприємства. Планування капіталу в ринкових умовах вимагає нових підходів до бухгалтерського обліку та економічного аналізу його формування, раціонального і ефективного використання з метою забезпечення його приросту в інтересах власників (винагорода), держави (формування бази оподаткування), створення стабільності діяльності (формування резервів з прибутку), розвитку і розширення виробництва (за

рахунок капіталізації прибутку).

Саме сума власного капіталу демонструє забезпеченість підприємства особистими джерелами фінансування, а не запозиченими коштами. Інформація, що наводиться у фінансовій звітності про стан та зміни власного капіталу, дає змогу управлінському персоналу проаналізувати фінансову незалежність підприємства та визначити подальші управлінські рішення. Користувачі такої звітності можуть визначити рівень майстерності менеджерів розпоряджатися ресурсам підприємства. Недостатня розробленість методології бухгалтерського обліку елементів власного капіталу негативно впливає на результати формування і реалізації інвестиційних програм, ускладнює процес накопичення та інвестування, ускладнює формування достовірної інформації для зовнішніх і внутрішніх користувачів.

Необхідність в удосконаленні методики обліку власного капіталу виникає при переході до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Тому доцільним є проведення аналізу відмінностей у методичному забезпеченні обліку елементів власного капіталу підприємства за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та міжнародними стандартами фінансової звітності.

У Міжнародних стандартах фінансової звітності не міститься окремого стандарту, присвяченого саме питанням визнання та відображення у звітності власного капіталу та його складових. Методологічні засади обліку та відображення у звітності капіталу регулюються Концептуальними основами складання фінансової звітності (Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements) [1].

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначає власний капітал, як частину в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [3].

На відміну від національних стандартів, Концептуальні основи складання фінансової звітності трактують власний капітал, як чистий капітал або чисті активи суб'єкта господарювання (п. 4.4 Концептуальної основи) [1]. Отже, в

міжнародних стандартах бухгалтерського обліку є поняття «чисті активи» (netassets), а термін «власний капітал», не використовується.

Відмінними є також складові власного капіталу у міжнародних стандартах. Так, з позицій НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» власний капітал складається з таких складових: зареєстрований (пайовий) капітал; капітал у дооцінках; додатковий капітал; резервний капітал; нерозподілений прибуток (непокритий збиток); вилучений капітал; неоплачений капітал [3]. До складу ж власного капіталу згідно п. 4.20-4.23 Концептуальної основи відносяться: кошти, внесені акціонерами (зареєстрований або статутний капітал), нерозподілений прибуток, резерви, які відображають асигнування нерозподіленого прибутку.

У міжнародній практиці також виділяють:

- нормативні резерви, ті що передбачені законодавством, а в Україні це резервний капітал;
- ненормативні, ті що створені на основі рішення власників підприємства, наприклад, фонди соціального чи виробничого розвитку підприємства;
- резерви, які відображають коригування збереження капіталу (до них можуть належати суми дооцінок або сума емісійного доходу) [1].

Складові власного капіталу підприємства встановлюються обліковою політикою, що втілюється в рішеннях власників про створення різноманітних фондів розвитку (додатковий капітал), напрямів розподілу прибутку, операцій із власними акціями.

У результаті змін, внесених в Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2] у вітчизняному бухгалтерському обліку розширилася сфера застосування МСФЗ, тому висвітлені відмінності є необхідними при складанні фінансової звітності за МСФЗ в частині власного капіталу.

Література.

1. Концептуальна основа фінансової звітності Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 Загальні вимоги до фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ, МЕТОДИ І ПРОЦЕДУРИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ І ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

*Шахман К. Г., студент,
Пристемський О. С., д.е.н., професор,
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

Швидкий розвиток інформаційних технологій при формуванні постіндустріального суспільства стає можливим завдяки реалізації потенціалу транснаціонального капіталу, який набирає форми іноземних інвестицій, стирає державні кордони, встановлює контроль над національними ринками і сировиною. Прискорення обміну капіталу призводить до виникнення глобалізаційних процесів у всіх сферах життя суспільства. Згідно даним Глобального звіту про конкурентоспроможність, за показником Глобалізаційні процеси зумовили стандартизацію бухгалтерського обліку та уніфікацію національних систем обліку з міжнародними стандартами. Важливим наслідком глобалізованої економіки є потреба розширення об'єктів обліку та показників звітності. На переконання вчених облік повинен формувати окрему інформацію про земельні ресурси, екологічні витрати, нематеріальні активи компаній. Інтелектуальний і організаційний капітал, людські ресурси також слід вважати ключовими факторами виживання та успіху, а тому вони теж повинні відображатися в бухгалтерському обліку.

Підтримання економічної безпеки та стійкого розвитку підприємства відбувається завдяки інтеграційним процесам.